

Verloskundigen
Amsterdam Oost

Contents

Medicamenteuze pijnstilling tijdens de bevalling.	2
Injecties met pethidine (morfine-achtige stof)	2
Toepassing:	2
Voordelen pethidine:	2
Nadelen pethidine:	3
Infuuspompe met remifentanil (morfine-achtige stof)	3
Toepassing:	3
Voordelen remifentanil:	3
Nadelen remifentanil:	3
Ruggenprik (epidurale analgesie)	3
Toepassing:	3
Voordelen van een ruggenprik (epidurale analgesie):	4
Nadelen van een ruggenprik (epidurale analgesie):	4
Lachgas	4
Toepassing	4
Voordelen van lachgas	5
Nadelen van lachgas	5

Medicamenteuze pijnstilling tijdens de bevalling.

De (pijn) beleving tijdens de bevalling is zeer wisselend. De ene vrouw zal het omschrijven als intens maar goed te doen, de ander als ondraaglijk. Je kunt veel zelf doen om je [weeën goed op te vangen](#) en de bevalling dragelijk te maken. Daarnaast bestaan er medicamenteuze pijnstillers. Of je kiest voor een medicamenteuze pijnstilling is persoonlijk en hangt af van het verloop van je bevalling. Er zijn nadelige effecten van deze medicijnen op het geboorteprocés, de baby en de moeder. Aan de andere kant bieden ze een uitkomst bij een erg pijnlijke, uitputtende of langdurige bevalling.

Medicamenteuze pijnstilling is thuis niet mogelijk. Pijnmedicatie tijdens de bevalling is een medische indicatie. De begeleiding en de verantwoordelijkheid ligt bij het ziekenhuis. Daarnaast is pijnstilling alleen mogelijk tijdens de ontsluitingsfase. Tijdens het persen heb je een heldere geest en jouw gevoel in je lichaam nodig. De medicamenteuze pijnstilling wordt dus stopgezet als de persfase begint. Vooraf aan de toediening van de medicatie wordt altijd de conditie van de baby vastgesteld met een hartfilmpje. Een goede conditie van de baby is een vereiste voor pijnstilling.

Ook als je wens is om zonder pijnstilling te bevallen, is het verstandig om je te verdiepen in de verschillende mogelijkheden. Je weet nooit hoe het loopt.

Injecties met pethidine (morfine-achtige stof)

Toepassing:

- Een injectie in de bil of bovenbeen.
- Het werkt binnen een half uur voor ongeveer 2 tot 4 uur.
- Het werkt rustgevend.
- Bij een langdurige start van de bevalling om uitputting in een vroeg stadium te voorkomen.

Voordelen pethidine:

- 50 % van de vrouwen is tevreden over het pijnstillend effect.
- Vooraf wordt de conditie van de baby gecontroleerd met een hartfilmpje, daarna is er geen bewakingsapparatuur nodig.
- Na de uitwerking van het middel kunnen wij (jouw verloskundige) de bevalling verder begeleiden.

Nadelen pethidine:

- 25-50 % van de vrouwen vindt het weinig pijnstillend.
- Pethidine komt bij de baby. Bij toediening vlak voor de geboorte kan de baby ademhalingsproblemen hebben.
- Bijwerkingen: misselijk, suf, slaperig

Infuuspompje met remifentanil (morfine-achtige stof)**Toepassing:**

- Het middel remifentanil wordt toegediend via een infuus.
- Je regelt je eigen pijnstilling met behulp van een pomp met een drukknop.
- Het werkt ontspannend en haalt het scherpte van de wee weg.
- De pomp is begrensd, je kunt jezelf geen overdosis geven.

Voordelen remifentanil:

- Het pijnstillend effect is beter dan die van pethidine.
- Er is geen anesthesist nodig voor toediening.
- Het werkt binnen enkele minuten en het is snel uitgewerkt.
- Bijwerkingen zijn daardoor kortdurend, en zeer zeldzaam bij de baby.
- Je kunt het in een laat stadium van de bevalling krijgen.

Nadelen remifentanil:

- De pijnstillende werking is niet voor alle vrouwen voldoende.
Je hebt een infuus, bloeddrukmeter en zuurstofmeter. Bij te lage zuurstofwaardes krijg je een masker met extra zuurstof.
- De hartslag van de baby wordt continu bewaakt d.m.v. een hartfilmpje.
- De weeën moeten vaker worden versterkt met medicijnen (oxytocine) via een infuus.
- Rondlopen is niet mogelijk
- Bijwerkingen: jeuk, sufheid, misselijkheid, bloeddrukdaling, zeer zeldzaam is een ademstilstand bij de moeder

Ruggenprik (epidurale analgesie)**Toepassing:**

- De anesthesist brengt na het desinfecteren en een plaatselijke verdoving met een naald een slangetje tussen je ruggenwervels. Via dit slangetje wordt verdovingsvloeistof toegediend.
- De zenuwen die daar lopen worden geblokkeerd. Daardoor voel je de pijn van de weeën niet meer. Daarnaast krijg je minder gevoel in je benen, buik, blaas en billen.
- De ruggenprik werkt binnen 15 min en werkt zolang je verdovingsvloeistof door het slangetje toedient.
- Tijdens het zetten van de ruggenprik is het belangrijk dat je je rug bol maakt en stil zit. Geef

duidelijk aan als je en wee krijgt.

- Een ruggenprik biedt een uitkomst bij een te pijnlijke of langdurige bevalling.

Voordelen van een ruggenprik (epidurale analgesie):

- Een ruggenprik heeft het beste pijnstillende effect, 95% van de vrouwen ervaart een goede pijnstilling.
- De meeste vrouwen vinden de pijn van het zetten van de ruggenprik meevallen.
- Je kunt echt bijkomen, uitrusten, soms slapen.
- Je wordt niet suf of slaperig van een ruggenprik en je maakt je bevalling bewust mee.
- De medicijnen komen niet bij de baby.

Nadelen van een ruggenprik (epidurale analgesie):

- Je bent afhankelijk van de anesthesist. Het kan even duren voor de ruggenprik beschikbaar is.
- Bij een 5% van de vrouwen wordt de pijn niet of nauwelijks minder of is de pijn maar aan 1 kant van het lijf weg. Het kan zijn dat de ruggenprik opnieuw uitgevoerd moet worden.
- Je ligt vast aan allerlei draden en slangen om jou en je kindje goed te bewaken. Je hebt een infuus (je krijgt extra vocht om bloeddrukdaling te voorkomen), een bloeddruk en hartslag meter aan je arm, het slangetje in je rug dat vastzit aan een infuuspomp, een slangetje in je blaas (omdat je niet voelt dat je moet plassen) en de baby wordt continu in de gaten gehouden d.m.v. een hartfilmpje.
- Je kunt niet rondlopen.
- De weeën moeten vaker worden versterkt met medicijnen via een infuus (oxytocine).
- Het opgang komen van de persdrang kan langer duren en hiermee de duur van de persfase. Hierdoor wordt er wat vaker gebruik gemaakt van een vacuümpomp om de baby geboren te laten worden.
- Je hebt een medische indicatie, wij dragen de verantwoordelijkheid over aan het ziekenhuis en zijn vaak niet bij de geboorte.
- Extreem overgewicht en afwijkingen aan de wervelkolom kunnen een ruggenprik moeilijker of onmogelijk maken.
- Er ontstaat bij 15-20 % van de vrouwen koorts. Dan is behandeling met antibiotica van de baby en opname na de bevalling nodig.
- Bijwerkingen: bloeddrukdaling, koorts, hoofdpijn, rillen, krachtverlies in de benen, jeuk, koorts. Deze bijwerkingen zijn van tijdelijke aard.
- Ernstige complicaties als ademhalingsmoeilijkheden of zenuwschade zijn zeer zeldzaam.

Lachgas

Toepassing

- Het is een mengsel van distikstofoxide (lachgas) en zuurstof. Je ademt het in via een masker dat je zelf hanteert.
- De werking is niet precies duidelijk, maar het lijkt effect te hebben op de geleiding van de pijnsignalen naar de hersenen.
- Het maakt doezelig en neemt de scherpste pijn weg.
- Het werkt snel en is na enkele minuten weer uitgewerkt.

-
- De werking is optimaal als je een halve minuut voor een wee, start met diep ademen in het masker.

Voordelen van lachgas

- Bij 40- 50% van de vrouwen helpt lachgas voldoende en is geen andere pijnbestrijding meer nodig.
- Lachgas heeft geen invloed op het verloop van de bevalling en ook geen effecten op het kind.
- Lachgas kan op ieder moment tijdens de ontsluiting gegeven worden.

Nadelen van lachgas

- Lachgas is nog beperkt beschikbaar. In Amsterdam is het beschikbaar in het [Geboortehuis](#) en vanaf 2015 in het [BevallingsCentrum West](#). Alle verloskundigen van onze praktijk zijn geschoold om het te kunnen toedienen.
- In Nederland is het gebruik van lachgas de laatste jaren afgenomen, omdat het bij een chronische blootstelling mogelijk gevaarlijk zou zijn voor de vrucht van zwangere medewerkers. Dit is echter nooit bewezen. In vele andere westerse landen wordt lachgas veel gebruikt.
- Om de veiligheid van de hulpverleners te garanderen draag je een kinmasker dat de uitgeademde gas wegzuigt.
- Vrouwen met een vitamine B12 deficiëntie mogen geen lachgas gebruiken.